

מרקורים שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם, משא"כ בשמע"ץ ועד"ז יוסף (כנגד שמע"ץ) — שמלבד היותו המשך ועיקר עניינו של יעקב, גדלה מעלה יותר ממעלת יעקב (ושאר האבות והשבטים), כמובואר בדרושי חסידות²² טעם החלוק שבין עבדות האבות והשבטים לעבודת יוסף, שהאבות והשבטים היו רועי צאן, באופן של התבודדות מענני העולם, שלא יבלבלים לעבודת ה', משא"כ יוסף, שגם בהיותו "מושל בכל ארץ מצרים"²³, ובמועד ומצב ד"ז'ובאו הביתה לעשות מלאכתו²⁴, הי' בתכלית הדבקות באקלות — לפי שיוסף הי' למלוכה מהעולם למגורי, ולכנן לא היו ענייני העולם מבלבלים אותו מעבודת ה' להיוותם באופן של העדר תפיסת מקום כלל (עד ובדוגמה פר אחד בישראל בשמע"ץ שלמעלה משליכות לשבעים פרים דואה"ע בשבועת ימי הסוכות).

ומטעם זה נunner יוסף על עשיית כלי בדרך הטבע כשביקש משר המשקם "וועשיתנא עמידי חסר והזוכרני אל פרעה גור'"²⁵, משא"כ יעקב שעשה כו"כ פעולות כדי להנצל בדרך הטבע — כיוון שיוסף הוא למלוכה מהעולם למגורי, ואין העולם תופס מקום אצלו כלל.

ה. ובדוגמה החלוק שבין יוסף להאבות הוא החלוק שבין כ"ק מוח"ח אדמור"ר לרבותינו נשיאנו שלפנ"ז:

הרביים הקודמים חייו ופעלו בעירות קטנות, כמו: ליאנא, ליידי, ליבאויטש²⁶ — באופן של התבודדות מהעולם.

משא"כ כ"ק מוח"ח אדמור"ר — מתחלה נשיאותו הי' במוסקבא, ואח"כ בפטרבורג (כפי שנקרה אז לענינגראד), ולאח"ז (בצאתו מהמדינה ההיא) בריגא²⁷, ולאח"ז (בבאוו למדינה זו) בניו יורק, שאין לך "המונה של עיר" טוב (או גרווע...) יותר מזה, ובכל מקומות אלו הייתה עבודתו עד ובדוגמה עבודה יוסף הצדיק בהיותו מושל בכל הארץ מצרים. וכח זה הנחיל הרבי לנו — שככל מקום שבו נמצאים, אפילו במצרים, ובמצרים" בכל התקופּ ("אין דעם גראעטען מצרים"), הרי, לא

(26) וגם בראשות (עיר גודלה) — הי' זה

(21) משלוי ה, יז.

(22) ראה תורה וייחי קב, ב ואילך. ד"ה באופן של התבודדות מהעיר.

ולא זכר תרע"ז, תפ"ח. ועוד.

(27) וגם אוטואצק (שודר בה במשך זמן)

(23) ויגש מה, כו.

(28) מקום מגוץ).

(24) וישב לט, יא.

(25) שם מ, יד.

זו בלבד שלא מתפעלים כלל מהתווך מצרים, אלא אדרבה, שעוסקים שם בהפצת התורה.

ו. עניין זה נוגע גם לסדר העבודה:

יכול מישחו לחשוב שעבודתו צריכה להיות בסדר מסוודר: לכל ראש — לחשוב על עצמו, על בני ביתו, ואח"כ על אחרים. ובלשון הכתוב²⁸ "וכפר בעדו ובعد ביתו (ואה"כ) ובعد כל קהל ישראל".

והמשמעות להזאת — שהסדר ד"וכפר בעדו ובعد ביתו (ואה"כ) ובعد כל קהל ישראל" שיק לעבודת כהן גדול ביוהה"פ בבית המקדש, משא"כ נשמצאים במצרים, בזמן הגלות, במעמד ומצוב של הוושך, אי-אפשר לעשות חשבונות בנוגע לסדרי העבודה, שתחילתה תה"י העבודה עם עצמו ובני ביתו ואח"כ עם אחרים, אלא צריכים לעשות כל מה שיכולים תיכף ומיד, ללא סדרים ולא חשבונות.

וכשם שאין לעשות חשבונות בנוגע להקדמת העבודה עם עצמו לעובודה עם הזולת, כמו כן אין לעשות חשבונות בעבודה עם הזולת ע"ד הסדר הרגיל מן הקל אל הכבד, לפועל תחילתה בדבר קל, ואח"כ דבר כבד יותר, אלא יש לעשות כל מה שיכולים לעשות, ללא סדר ולא חשבונות.

ולדוגמא: גם כ舍םדברים עם היהודי שלא יודעם בדיק מעמדו ומצבו בהנחת תפילין — צריכים לדבר עמו בנוגע ללימוד פרק תניא קודם התפללה! ...

— בניקאליב הי' היהודי משכיל שאח' למד חסידות, והי' נהוג ללמד לקוטייתורה בערב שבת, וכשהחשים היום הי' עושים מה שעושים בלילה של ימות החול... .

לכארה יש מקום לתמייה: היתכן? ! כאשרני יודע מעמדו ומצבו בשמרית שבת — הדבר עמו אודות לימוד תניא? ! ...

והמשמעות להזאת — שנמצאים אנו בזמן של שריפה רחל, ובזמן של שריפה לא עושים חשבונות, ולא מתנהגים ע"פ סדר מסוודר, חוטפים ומצלילים כל מה שיכולים להציג!

ז. עוד ועיקר:

נמצאים אנו במעמד ומצב ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"²⁹, "משיח

(28) אחרי טז, יז. וראה זהה ח"א צד, (29) שה"ש, ב, ט. וראה שהשיר שם, ח. וראה לקמן ס"יח. וש"ג. סע"ב. ח"ב קפב, סע"ב.

שטייט שווין הינטערן וואנט", ויתירה מזה — כפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁰ — שהקב"ה חzie את כתלי הגלות ("דער אויבערשטער האט אַנְגָעַצּוֹנֶן דִי גָלוֹת ווּעַנְטָן"), ובמילא צריכה להיות היזאה מן הגלות באופן של ברייח ("אנטוליפן פון גלוֹת"), כפי שבורהים מפני שריפה, שאז מתגלים כחות הנעלמים שבנפש, ובאופן שפועלים גם על הגוף!³¹ יציאת מצרים הייתה באופן של חפוזן — "כי בחפוזן יצאת מארץ מצרים".³² ואם מצרים היו צריכים לצאת בחפוזן, מגילות זה האחרון שהוא קשה וארוך הרבה יותר, על אחת כמה וכמה שצרכים לצאת בחפוזן. וכיון שצרכים לצאת ולברוח מהgalות בחפוזן — אי אפשר לעשות חשבונות, לא בנוגע להקדמת העבודה עם עצמו לעובדה עם הזולות, ולא בנוגע לסדר של קידימה ואיחור בעבודה עם הזולות. יש לבrho מהgalות עם כל מה שיכולים להציג.

وع"י העבודה באופן של חפוזן באים להגאולה העתידה, עלי נאמר³³ "כי לא בחפוזן תצאו ובמנוסה לא תלכון".

* * *

ח. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר לי שפעם בשבת שלאחרי פסח קרא לו אביו כ"ק אדמו"ר (מהorsch"ב) נ"ע, וצוה עליו להוציא גمرا מש"ס ווילנא וללמוד מתוכה פרקי אבות³⁴ — מתאים להמנגה ללימוד פרקי אבות בשבות שבין פסח לעצרת.³⁵

— ולהעיר, שכפי הנראה, הי' כ"ק מו"ח אדמו"ר נהוג ללימוד פרקי אבות (לא רק בשבות שבין פסח לעצרת, אלא גם) בכל שבותות הקיץ,³⁶

[בדרכן כלל נהוג אצל חסידים ללימוד פרקי אבות רק בשבותות שבין פסח לעצרת. — (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:) בקוצר רוח היו מהתיננס עד לסיום אמרית פרקי אבות, כדי לחזור המאמר חסידות

(33) ישעי נב, יב.

(34) תומ — רשימת היוםן ע' שפה

(35) מש"ק ר"ח איר, תרצ"ה). וראה גם שיחת ש"פ אחריו, מבה"ח איר דاشתקד ס"ז (תומ ח"ג ע' 62).

(36) ראה ביאורים לפסקי אבות (קה"ת, תשנ"ו) בתחלתו. ושם'ג.

קפו. ושם'ג.

(30) אג"ק שלו ח"ו ע' שעב (געתק ב"היום יום" בתחלהו).

(31) וכחסיפור שאירוע בעת השရיפה בליךאוויטש, שא' דחק עצמו במקום צר ביותר, שלאח"ז הי' קשה להוציאו ממש (ראה סה"מ הרפ"ז ע' קסת אג"ק אדמו"ר מוהררי"ץ ח"ד ע' ריא. לקו"ש ח"ב ע' 431 ועוד).

(32) פ' ראה טז, ג.